

FOLK OG LAND

NR. 1 — 16. ÅRGANG

LØRDAG 7. JANUAR 1967

LØSSALG 1 KRONE

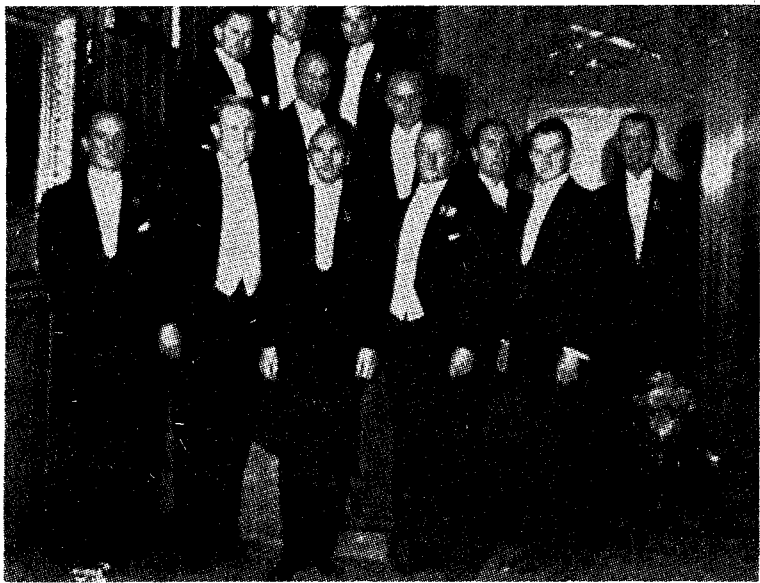
Reidar Meland,
Nedre Holmest. 2
Stavanger 923

SIEGFRIED:

Hewinsboken kom på norsk før jul likevel

Fortjenstfull innsats av Store Bjørn forlag og av Hans S. Jacobsen

Bergenstrykkeriet avslørte hva forsvarerne av rettssviket ikke liker. — Det dreier seg om langt andre ting enn «grove injurier mot enkeltpersoner!

Et tidligere ikke offentliggjort bilde beniet fra boken: Quisling (nr. 2 fra venstre i forreste rekke) sammen med offiserskamerater ved 25-årsjubileet som offiser

Så kom den da allikevel før jul den norske oversettelsen av Ralph Hewins' meget omdiskuterte Quislingbiografi. Det ble, som våre lesere vil vite, lagt allehånde vanskeligheter iveien slik en kunne vente seg det i dette forløyede og forhyklede land. For er det ikke karakteristisk at her diskuterer et helt land en britisk bok som ingen har lest, knapt nok de som har anmeldt den med de aller groveste skjellsord både i presse, kringkasting og til og med i Stortinget!? Den har jo bare foreligget på et for nordmenn temmelig tunglest engelsk, men likevel uttaler kreti og pleti seg med stor sakkunnskap om boken — til og med Sverre Løberg i sin bestseller!

Vi skulle tro at i hvilket-somhelst annet land i verden enn nettopp dette toppdemokratiske Norge, ville forleggerne løpe bena av seg for å sikre seg oversettelsesretten til en bok som var kommet slik i forgrunnen i diskusjonen. Her hjemme flyktet de derimot i patriotisk redsel lengst mulig bort fra den! Selv et ellers forholdsvis anstendig forlag som hadde sikret seg oversettelsesretten før diskusjonen og hetsen tok til, og som såvidt vi forstår had-

de betalt forfatteren forskudd på honoraret, trakk seg tilbake. Så var det det berømtmelige bergenske tvillingtrykkeris tur til å demonstrere norsk ytringsfrihet. Men nærmere om det senere i denne artikkel.

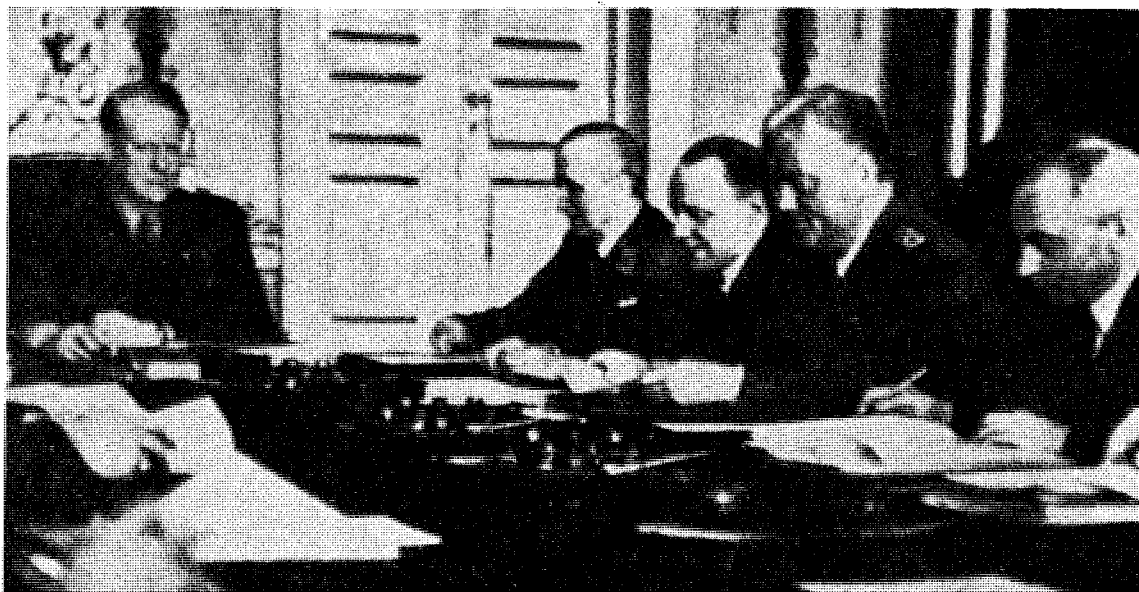
Da den britiske utgaven av Ralph Hewins' bok om Quisling forelå for trekvart år siden, skrev undertegnede i dette blad bl. a.: «Naturligvis kan det påvises både ukorrektheter og enkelte feiltolkninger i boken. Legen-

dedannelsen omkring Quisling har alt begynt og gir seg sporadiske uttrykk i boken til skade for objektiviteten. Og det har heller ikke vært til å unngå at en enkelt av bokens hovedkilder har satt litt større preg på den enn ønskelig kunne være. Det bør heller ikke skjules at boken skjemmes av enkelte grove smakløsheter. Men hva betyr det i forhold til den sum av objektive og korrekte opplysninger og den anstendige og overbevisende vurdering av Quisling og okkupasjonstidens forhold forfatteren legger frem.»

Det er oss en glede her å kunne slå fast at den norske utgaven foreligger i noe revidert stand. Både smakløsheter, åpenbare ukorrektheter og unødvendig gramsing i enkeltpersoners privatliv er fjernet, noe som i høy grad har vært egnet til å styrke de synspunkter forfatteren legger frem når det gjelder vurderingen av hendelsene i den bevagede okkupasjonstid og det som førte frem til den.

Det er da også av interesse å notere seg hva en av forfatterne av Utenriksdepartementets «motbok», professor Magne Skodvin sier til **Verdens Gang** etter å ha «lest

(Forts. side 6)

Quisling under et regjeringss møte, sammen med fra venstre til høyre: Prytz, Lippestad, Lie og Skancke. Illustrasjon fra boken

OLAF HOLM:

Den gordiske knute

I.

Det sies — formentlig til egen trøst — at NS er redusert til en liten hård kerne. Den er stor nok, har det vist seg, til å velte en regjering gjennom valg. Den strekker seg dessuten langt ut over kretsen av NS. Det alminnelige menneske i dette land finner seg i lengden ikke i at det begås urett.

II.

På den annen side er det også en liten klikk — den er avtagende — som tviholder på lovbruddet og uretten overfor NS. Den har sitt opprinnelige utstrålningssentrum blant de norske medlemmer av Deutsche Handelskammer in Norwegen, som ikke for sitt bare liv tør se den mulighet i øynene å få sitt forhold under okkupasjonen og sin verbale patriotisme etterpå holdt opp i lyset til alminnelig beskuelse. Denne kjernen er heller ikke helt stå i alminnelig folkeskikk. Det hører visst med. I og for seg likegyldig, men som patriotisk symptom betraktet ikke uinteressant.

Klikkens politiske sektor, vesentlig londonrømlinger og andre med mindre god samvittighet har det med å henge på hinannen storkors og lignende stormedaljer (som synes reservert for det hold) og kalle opp gater og plasser etter sine koryfeer.

Den utenforstående og alminnelige manns påtagelige mangel på «respekt for øvrigheta» er derefter.

III.

NS-folk ventet at Senterpartiet, som skulle representere bondens rettsindighet — det er nu engang rettens kilde fremfor noen i Norge — var det rette til å løse den gordiske knute, som den av Moskva inspirerte (dikterte?) utrenskningsaksjon av anti-kommunister i Norge er blitt til.

Senterpartiet er altså ikke det?

IV.

Tankene går i denne forbindelse tilbake til statsminister Johan Nygaardsvold, som om det såkalte rettsoppgjør uttalte de betydningsfulle ord: «**Det er det værste jeg har måttet gå med på.**» Nygaardsvold måtte nok gå med på litt av hvert, men det var vel dette han røk på som politiker.

Man skal lade Nygaardsvold som menneske at han var den som først og fremst og visstnok alene, ikke gikk de store gutta i London under øynene.

V.

Nygaardsvold var altså under press, selvfølgelig fra Moskva (jfr. Trygve Lies opplysninger), men leser man det ufysiske referat fra Nürnbergprosessene med deres «vitneprov» fremtvunget ved amerikansk tredjegradsforhør, unngår man ikke en mistanke om at USA også har hatt en finger med i presset, formentlig på grunn av manglende forståelse av prosessens virkelige hensikt. (Idag betaler USA i Vietnam regningen for sin manglende skarpsindighet og fremsyn i Nürnberg.)

VI.

Er den nuværende statsminister også under press og fra hvilket hold? Neppe fra (Forts. side 2)

Psychosophy

S J Ä L S L Ä R A N

presenterar den hermetiska livs- och världsåskådningen, vilken är grundad på kärleken mellan könen och vårt solsystems rörelse kring centralsolen.

DEL 1: Själens erfarenhetsskola på jorden och den slutliga segern: Livets krona.

DEL II: Änglarna och deras verk på jorden.

DEL III: De messianska centralsol-tidsåldrarna och boken om den Gudomliga Modern.

DEL I föreligger i tryckt upplaga, format 15 x 22 cm, 164 sid., med vackert laminerat omslag i färgtryck, blått, gult och rött. Omslagsbilden «Livets krona» efter måling av Själs-lärans översättare konstnär Arthur Andersson. *Pris pr. ex. sv. kr. 12.*

DEL II och III finnes endast i begränsade stencilerade upplagor. Varje ex. specialillustrerat av översättaren. *Pris per del sv. kr. 25.* Vid likvid och rekvisition per postgiro sändes böckerna portofritt.

WÄRENDSDLADETS FÖRLAG

M o h e d a

Tel. 0472/76133

Postgiro 58 21 73

(Tel.tid efter kl. 20.00)

Jeg ble harm

da jeg for noen tid siden fikk meg oversendt årsoppgjøret for Forbundet for Sosial Oppreisning, og så gjennom de forskjellige poster. Tenke seg til at de tidligere NS-folk viser så liten interesse at dette vårt prisverdige foretagende må gå med underskudd! Her sitter et lite antall mennesker og arbeider for liten betaling iherdig og samvittighetsfullt, for en sak som ligger oss alle på hjertet, nemlig oppreisning for all den urett som er blitt oss til del etter okkupasjonen tok slutt.

Alt dette er så tragisk at her kan man med rette snakke om «blod og tårer». Hadde vi enda vært oss bevisst at vi hadde gjort noe galt, så hadde vi nok rimeligvis funnet oss i det uten å kny. Men vi gjorde alle det vi kunne make for at landet vårt skulle komme best mulig ut av knipen etter at det var blitt hærtatt på grunn av de styrendes forsømmelighet med hensyn til det militære beredskap. Til tross for denne vår patriotiske adfærd — som for øvrig var i full overensstemmelse med Haagerkonvensjonen — skal vi altså kalles «landssvikere» og straffes. Våre motstandere, «seierherrene», ville også helst at vi skulle ligge på kne og be om tilgivelse. Man **hva** skal vi be om tilgivelse for? For at vi gjorde vår simple plikt, og ikke har gjort noe galt? Jeg snakker her om den store masse av NS-folk, de som har rent rulleblad og som

helhjertet gikk inn for det de mente var en god sak. Med flisespikkeri og snurrepiperier forsøker makthaverne hele tiden å gi sin hårdhendte behandling av oss et skinn av rettferdighet, og det skrikes hysterisk opp når uheldede menn — som tidligere var våre motstandere — slike som Hewins, Hedem og andre klarlegger de faktiske forhold og avdekker «rettsoppgjøret»s svake sider.

Vil du, som har vært NS-mann eller NS-kvinne, at dine barn og etterkommere skal betrakte deg som en kjeltring? Det har vi så menn ikke fortjent. Nu som det kan spores en lysning med hensyn til vårt krav om en revisjon, gjelder det mer enn noensinne at vi støtter opp også økonomisk under Forbundets arbeide for å nå et heldig resultat.

For min del legger jeg ved 200 kroner, og appellerer til dere at dere gjør det samme, så det i alle fall blir balanse i dette års budsjett. Det ville ellers rent ut være en skam som vi som ærlige mennesker ikke kan være bekjent av. Det har vært godt stoff i våre folk, og mange har nok tross vanskelighetene kunnet arbeide seg opp, og kan uten særlig savn yte et bidrag som ovenfor nevnte beløp. Det er bare tiltaket som skal til. Om dere abonnerer på «Folk og Land» eller ikke, har ingen betydning i dette tilfelle.

Altså: **Gå i vei!**

Tidligere NS.

Et ord til Sverre Løberg:

Du skal elske dine fiender!

Ja, er det noen som burde elske sine fiender må det vel være Sverre Løberg. Hvor ville han stått idag uten sine fiender? Hadde han vært stortingsmann med 49 000 pluss svære dietter? Hadde han hatt stoff og tid til å skrive om sitt hat, uten disse velsigna fiender?

Hadde han blitt lagt merke til i det hele tatt, og i særdeleshet i partiet? Under valgkampen høsten 1965 ble han spurt av adv. Mustad i Union Co. om han kunne påvise en eneste ting han hadde utført til fordel for arbeiderne. Advokaten tilbød til og med premiering hvis han kunne det. Tilbudet står sikkert åpent fremdeles. Ikke heller følte noen av partifellene seg kallet til å fremheve noen av hans gode gjerninger.

Sverre Løberg har tjent stort på sitt kverulantiske hat, tro om han også føler den indre fred og lykke? Han sier jo selv at han får våkenetter bare av å lese Hewins' bok. Ja, sannheten kan være skremmende — — —

Det er en grav, Løberg, oppe på Gjerpen kirkegård, der hviler støvet av en stor, edel mann. En mann som ofret alt, til og med livet. Den mann elsket, han hatet ingen, han ville det gode.

Kunne du, Løberg, ofre noe? Den mann som ligger gravlagt oppe ved Gjerpen kirke skylder du meget av din karriere, Løberg. Du burde ta med deg noen blomster og gå dit opp.

Det er en vei til Damaskus. Han som gikk den, gikk også med hat og hevni i sitt hjerte. Hva videre skjedde vet vi jo. Med sitt hat ville denne manns navn aldri blitt husket av ettertiden.

Husk dette Løberg, er du heldig kan kanskje et lys gå opp for deg.

Omnia vincit amor.

Capitano

Den gordiske knute

(Forts. fra side 1.)

egne **velgere**. Hans rettsindighet er det ingen som betviler.

VII.

A propos Nygaardsvold! Hvor blir det av hans erindringer? De har hittil støtt på de samme «kalde føtter» som synes å være blitt en farsott blant forleggere og trykkerier m. v. i dette land. Kiosker o. l. sees omsider så noenlunde å være kommet over skrekken.

Blødtørsten

Alexander Langes artikkel i Folk og Land for 29. oktober 1966 henleder oppmerksomheten på C. J. Hambros blødtørst.

Et spørsmål av interesse langt ut over C. J. Hambro personlig er dette: Hva var det som gjorde denne i flere henseender vel utrustede mann blødtørstig?

Det riktige svar er antagelig dette:

Såvidt vites har det norske folk aldri ønsket at Norge skulle komme i krig. Sannsynligvis er det mange hundrede år siden nogen norsk konge ønsket det. I begynnelsen av september 1939 kunn gjorde den norske regjering uttrykkelig Norges nøytralitet.

I løpet av de nærmest påfølgende syv-åtte måneder prisga visse personer uten bemyndigelse og uten det norske folks vitende denne nøytralitet og nøtde derved Tyskland til å anvende en del av sine stridskrefter til okkupasjon av Norge.

Da tyskerne den 9. april 1940 i full overensstemmelse med folkeretten rykket inn, stakk disse personer av, fikk

andre med seg, lot sine landsmenn i stikken og søkte ly hos sine fremmede herrer.

Da Tyskland den 8. mai 1945 hadde kapitulert, vendte de tilbake til fedrelandet, hvor de ønsket å ha det godt og fremfor alt ikke å bli trukket til ansvar og satt under tiltale.

For å få dette ønsket oppfylt måtte de ikke bare avlede massens oppmerksomhet fra deres folkefordervelige forgåelser, men også uskadeliggjøre de mennesker, hvis kritikk de fryktet. Det kraftigst virkende middel til å oppnå begge dele, var å få noen dødsdømt.

Med Carl Joachim Hambro i spissen søkte de derfor, og fikk de til uutslettelig skam for Norges storting og for det norske folk, dødsstraff innført. Og det med tilbakevirkende kraft.

Under arbeidet for at dette skulle lykkes, under frykten for at det skulle mislykkes, og under forutfølelsen av at der, hvis det lyktes, engang ville komme et tilbakeslag, våknet og vokste C. J. Hambros kamptrang og blødtørst. Og ikke bare hans. All styggedom sprer seg lett, især når den positivt, målbevisst og iherdig, innpodes.

Både hans, de medinteressertes og deres drabanter blødtørst bidrar til å belyse **oppriinnelsen til og beskaftenheten av den antagelig interessanteste, største og styggeste skandale i det norske folks historie.**

Hvis dette svar ikke skulle være det rette, efterlyses et riktigere.

Hvis et riktigere svar ikke blir gitt, spør vi pånytt: Hvor lenge skal det vare, før det norske folk

- 1) våkner,
- 2) forstår at det er bløffet og bedratt,
- 3) skaffer de forurettede oppreisning og erstatning og
- 4) tar rette vedkommende under passende behandling?

Hvor lenge vil de forstandige og rettsindige mennesker, som ennå ikke har reist seg, vedbli å tie?

Christan Bekker

**Hvorledes er det med
BLADPENGENE?
Har DE betalt?**

Olaf Holm

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSON, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Året som gikk

Det er jo vanlig skikk dette ved nyttårstider å kaste et blikk bakover på året som gikk.

Vi har tidligere pekt på at det rundt omkring i verden kan spores visse løfterike nasjonale luftninger, selvom de både er svake og iherdig fornektet av den vestlige presse. Det vi da her skal se tilbake på er de innenrikspolitiske forhold. Og her er det dessverre lite av frisk luft å spore. Hvis det ikke var for etikettens skyld, så ville det visselig ikke være lett for noen å oppdage at det nu er en borgerlig regjering som har avløst den sosialdemokratiske. Det humper og går i de gamle spor med bevilgningskonkurranse og annet sosialistisk arvegods med derav følgende inflasjon. Dårligere enn det vi har vært vitne til i året som gikk fra den nye regjeringens side kunne visst ikke engang Gerhardsen ha gjort det.

Under slike forhold er det naturligvis heller ikke noe nytt å spore i vår bedrøvelige utenrikspolitikk. Lyng reiser rundt som en annen og slettere Lange med løfter og tåpelige uttalelser. Skal tro om det er den gamle motdagismen som tyter frem igjen? En må ha lov til å spørre slik når kommunistenes FRIHETEN etter Lyngs Moskvareise over mange spalter berømmer ham for der å ha uttalt det norske folks fryd og glede over Leningrads tapre forsvar under verdenskrigen! I kampen om dette Leningrad stod det adskillig hundre norske frontkjempere som satte livet inn for å avgjøre kampen mellom øst og vest dengang. Til Lyngs fryd på vegne av det norske folk lykkedes det ikke å få en slik avgjørelse, med det resultat at hele den vestlige verden senere har levet i frykt og redsel for Leningrads tapre forsvarere og deres røde landsmenn. At den samme utenriksminister stiller Norge i forreste rekke når det gjelder å ødelegge norsk økonomi ved deltagelse i allehånde aksjoner mot hvite rundt omkring i verden for å tekkes de nye negerstater som i sine hjemland fremdeles lever i barbariet, sier seg naturligvis selv. Han følger trofast His Masters Voice, selvom den nu lyder fra den sosialistiske Mr. Wilson, som selv ikke vil sette britisk økonomi på spill, men overlater sine vasaller å bære byrdene.

Og Lyngs kolleger lufter også trofast sin sosialisme slik at det vel må gå kalt nedover ryggen på alle borgerlige med forstanden i behold.

Regjeringen Gerhardsen satte som kjent i sin tid igang et storstilet sosialiseringseksperiment med jernverk og stålverk i statsregi. Det måtte nemlig være ganske åpenbart for enhver hva en her tok sikte på, nemlig å vise hva som kunne gjøres med henblikk på å sosialisere industrien. Resultatet var visselig ikke oppmuntrende. Men hva gjør så den nye borgerlige regjering istedenfor å avvikle hele skandalen og overlate driften til private? Den overtar trass i alle angrepene før valget hele Gerhardsens sosialistiske jernverk! Den kaster bort 82 millioner av statens, eller rettere sagt, skattyternes penger og overtar dermed også ansvaret for de feil Arbeiderpartiet har gjort! Nøyaktig slik som de i 1945 overtok ansvaret sammen med Arbeiderpartiet for den politikk som førte til okkupasjonen, og isteden kastet seg over de potensielle borgerlige velgere i NS.

Det er en bedrøvelig vei de borgerlige partier følger. Alle må forstå at bidraget til Jernverket bare er det første av stadig nye. Selv det store svenske malmbolaget har gått til store innskrenkninger og regner med et tap på 100 millioner kroner i år. Hva så med det lille og svake norske?

DØDSFALL

Frøken Aagot Graff av Øhr er gått stille bort i en alder av 91 år.

Frøken Graff var et aristokratisk menneske i sinn og skinn. Beskjeden og stille i all sin ferd.

Hun hadde sine meningers mot og støttet alt som hun syntes var rett og riktig, selvom hun skulle gå mot strømmen.

Våre sårete frontkjempere og falnes etterlatte lå henne meget på hjertet, og hun var en av de mest trofaste bidragsyttere.

Like til sin død var hun meget interessert i alt som foregikk og stelte seg selv uten å ligge noen til byrde.

Vi lyser fred over hennes minne.

Hennes venner

—o—

«Samkjensle» under okkupasjonen

STAVANGER AFTENBLAD har gående en serie med småberetninger fra «For 25 år siden» og der kan en finne litt av hvert rart hentet fra bladet dengang. Således dette under 6. desember 1941:

For 25 år siden

6. desember 1941

Sensasjonelle opplysninger om razziaen i Stavanger

Store varelagre forseglet.

Politidepartementet melder: 1. desember i år gjennomførte politiet, understøttet av horden, på flere steder i landet en undersøkelse av private husholdninger. Aksjonens hensikt var å fastslå i hvilken utstrekning velsituerte og formuende personer hadde sikret seg uforholdsmessige lagre av nærings- og nytelsesmidler på sine landsmenns bekostning. Beholdningen ble opptelt og midlertidig beslaglagt.

Politifullmektig Huuse forteller til Aftenbladet at det er funnet opptil 400 kilo kjøtt, 60 kilo smør, sekkevis med mel, opptil 1500 bokser hermetikk, i tusenvis av bokser og esker av annen konservert mat, 50 kilo sjokolade, hele sekker med kaffe og opptil tusen flasker brennevin og vin. Store mengder forsyninger av alle sorter ost, egg i hundrevis og melkebokser i kassevis, for ikke å snakke om manufakturvarer og skotøy.

Vi tror at hvis regjeringen Borten slik på alle fronter svikter sine velgeres tillit, så vil det tvinge seg frem en ny partidannelse her i landet. At utilfredsheten hos de tidligere NS-folk er stor og alminnelig er vel kjent, men nu har den bredt seg langt,

Veien frem

I vår daglige kamp for å holde fut og andre kreditorer på avstand har storparten av det norske folk nærmest mistet evnen til selvstendig tenkning.

Gjennom hele vår historie, den eldre, er det en ting som klart har skilt seg ut, personligheten og offerviljen. Forfalskningen og forflatningen av vårt lands historieforskrivning fra vår tids historieforskrivere har til fulle maktet å viske ut alt som har med personlighet og offervilje å gjøre. Dermed er det lyktes å få vekk ansvar, plikt og rettskjensle. For den oppvoksende generasjon er dette helt ukjente begrep, men fremfor alt er disse begrep ukjente av maktthaverne av «i går og i dag» så vel på statsplanet som ned til det kommunale plan. De siste har ennå igjen å debattere om hvem som muligens kan få selge øl til jul, men større betrouelse er det ikke av betydning.

Denne tilstand må snarest ta slutt.

Ånden — den nasjonale, den friske og skapende er ennå tilstede, om enn innhyllt «i asken», rede til å tjene det gode blir den bare næret.

Den nasjonale livgivende ånd skal ennå en gang fylle hjerte og sinn hos hver norsk kvinne og mann og på norrøn vis.

Gjennom den sanne lære om vårt land og folk og ved vårt virke skal folket på nytt vekkes til sannhets erkjennelse om det Norge som har vært, og det som skal bli.

Hvorfor er det nølt i 21 år? Er det mangel på personlighet og manglende offervilje, tro og aktivitet for sannhet og det som rett er?

Å vinne frem for sannhet, rett, orden og fred er betinget av enhet og aktivitet. En samling av alle positive og skapende krefter i en harmonisk, nasjonaldemokratisk bevegelse vil gi styrke og fremgang for alle.

Dersom de omlag 90 000 personer som direkte ble berørt av den norske stats «galskap av 1945» er seg sitt ansvar bevisst, er det ingen umulighet å vinne frem til full og hel revisjon av Norges største skandale, «vannviddet av 1945».

Et betydelig antall av Norges beste kvinner og menn er i løpet av disse 21 år gått bort, noen ble myrdet, andre er falt p. g. a. forfølgelse m. m., men ennå er det man-

langt inn i de borgerlige partiers egne rekker. Det er igrunnen bare m a n n e n en nu venter på.

ge tilbake. Situasjonen er ikke håpløs, det er heller ikke bare håpløse mennesker. Det som fremfor alt mangler er aktivitet, stillstand er tilbakegang, gjør slutt på den!

Forbundet for Sosial Oppreisning og avisen Folk og Land har gjennom sitt flerårige virke lagt grunnlaget for at sannheten om begivenhetene som førte til 9. april 1940 og skandalen av 8. mai 1945 må frem i lyset. De offentlige myndigheters taushet og den vedvarende og dels tiltagende hets- og løgnkampanje er det beste bevis på at sannheten er i ferd med å vinne frem.

De mener kanskje denne vei har vært lang og resultatene små, men hva har De så selv gjort for å gjøre det bedre? Sannsynlig stemt «borgerlig» og gitt tilskudd i øst og vest, men glemt de organer som hele tiden har stått Dem nær. Om De med samme iver hadde støttet Forbundet for Sosial Oppreisning og spredd avisen Folk og Land ville resultatet vært langt større.

På fallrepet av året 1966, som både begynte — og vil slutte — med ufred i verden, sørg for å gi bidrag til Forbundet for Sosial Oppreisning, og sørg for Deres eget og et nytt abonnement på Folk og Land. De vil dermed glede andre og Dem selv og medvirke til at sannheten seirer.

Det nytter lite å dvele ved fortiden. Blikket må rettes fremover. Fremtiden er det viktigste, men den må bygges på fast grunn. Et nasjonalt og demokratisk Norge i en verden i fred.

Vær aktiv for Fred, Rett og Ære.

Lomen, desember 1966

Paul J. Ring

—o—

EINAR TVEITO

var telemarking, født i Aardal, og ikke i Arendal slik det feilaktig var anført i artikkelen om ham i julenumret.

—o—

MINI-EMPIRE

I DEUTSCHE WOCHENZEITUNG klipper vi: «Efter den kongelige ordensregn over the Beatles har den engelske dronning også dekorert oppfinneren av miniskjørtet, Mary Quant, med den britiske Empireorden. Men så er riktignok the Empire nu bare et Mini-Empire også.»

Godt nyttår

ønskes alle meningsfeller, særlig dei i Bløtekjær og Suplandsfoss.

Hilsen
N. Fjellstøllien

Krigføringsproblemet 1940–1945

En redegjørelse bygget på kjensgjerninger og solide kilder av avdøde major og byråsjef i Forsvarsdepartementet Finn Kjelstrup

10.

«Hærens overkommando»¹ i London hadde ingen befattning med krigføring og fikk det heller ikke etter de forannevnte avtaler. Denne kommando-instans var av etikettmessig art, — noen hær fantes ikke. Overkommandoens oppgave var (ifølge skriv fra daværende K. G.) å formidle de frivilliges militære utdannelse, som fant sted under engelsk ledelse. Deres senere innsats fant sted i engelske forband under engelsk ledelse og i engelske uniformer, d.v.s. som engelske soldater.

de norske frivillige.

Angående den norske marine har general Ruge i «Annen verdenskrig», Bind I, anført at «på norsk side gikk praktisk talt alle fartøyer av noen kampverdi tapt, — like som flyvåpnet og hæren måtte den norske marine bygges opp igjen fra nytt av over i England.» 6 motortorpedobåter som var under bygging for Norge ble overtatt av England og innlemmet i den britiske marine. (U. K. I, s. 56–57), i likhet med de enkelte småfartøyer²) som kom over til England. Det ble også overført 4 sjøfly og noen få speiderfly. Ingen av disse kom til anvendelse, da de var av tysk konstruksjon og reservedeler manglet.

¹) Av Innst. O.IX/49, side 34, fremgår at regjeringens opprettelse av norske kommandomyndigheter i England skyldtes Grunnlovens § 41. Det gjaldt at det «kunne sies» at Kongen var «i felt» utenlands. Ifølge general Ruges prov i Skancke-saken var det hensikten (i april 1940) å sende en bataljon til England av hensyn til Grunnlovens §§ 11 og 41 (Arb.bl. 28. nov. 1947). Den således påtenkte fiksjon av statlig krigføring kom imidlertid ikke til utførelse.

I februar 1942 ble det opprettet en «Forsvarets overkommando» i London. Denne hadde heller ingen befattning med ledelse av militære operasjoner. Ifølge opplysninger gitt av general Hansteen (i skriv av 4. april 1948. Se forrige nr.) innledet den kontormessige forbindelse med den engelske administrative ledelse av aksjoner i Norge. Dette samvirke med Foreign Office (i «Anglo-Norwegian Collaboration Committee») gjaldt hemmelige tiltak, sabotasje o.l., altså vesentlig

folkerettsstridige aksjoner.

Ifølge Ljungbergs prov i Skancke-saken er det på det rene at den norske deltagelse i engelske styrker fremdeles var av utelukkende frivillig art ved sjefsskiftet i Forsvarsdepartementet (20. mars 1942), i likhet med forholdet i 1940 ifølge uttrykkelig anførsel i Nygaardsvolds forannevnte radiotale av 25. juni 1940.

I august 1942 ble første offisielle tiltak av betydning til forberedelse av gjenopptagelse av statlig krigføring tatt ved en forordning som førte til en slags «mobilisering» av nordmenn i utlandet, i form av oppfordring og samling til frivillig tjeneste. Ifølge Innst. O. IX/49, s. 42, oppnåddes ikke adgang til tvangsutskrivning, hverken i England, U.S.A. eller Canada, de eneste land som det her kunne bli tale om. Først omkring årsskiftet 1943/44 fikk de norske militære myndigheter i England rekvisisjonsrett for nødvendig utstyr til

²) 2 jagere (1 gammel), 1 ubåt, 2 motortorpedobåter, noen patr.-fartøyer. Ingen av disse kom til innsats i kamp. Stortingsmann Wright opplyste 12. juli 1945 i Stortinget at eksilregjeringen ikke hadde foretatt kjøp av krigsmateriell i okkupasjonstiden, bortsett fra noen få speiderfly (endel sådanne var bestilt før invasjonen. Forf.s anm.). Han tilføyet: «Norge eier ikke et eneste av de krigsskip som i dag seiler under norsk flagg!» (iflg. Morgenbladets referat.)

Raidene på norskekysten i 1941 var helt og holdent engelske tiltak med enkelte norske deltagere (kjentmenn). De ble iverksatt uten eksilregjeringens vitende (Aftenposten 28. oktober 1947³). I den britiske marine fikk ingen norsk frivillig tjenestegjøre som telegrafist. Det er på det rene at norsk marine- og flypersonell senere gjorde god innsats i den engelske krigføring som deltagere i engelske forband. Ved invasjonen i Normandie deltok således adskillige norske frivillige, hvorav 43 falt (herav 34 i marinetjeneste). I selve landstigningen deltok imidlertid kun 11 norske frivillige (hvorav 4 falt).

³) Lagmann Solem har i en dom (og i tilsvarende meddelelse til pressen) henvist til disse raids som bevis for norsk statlig krigføring.

Av norske frivillige i britiske landstridskrefter falt eller omkom i årene 1941–45 som før nevnt ialt 165 mann (iberegnet 55 mann i Linge-kompaniet og 15 etterrettsmenn). (Forts. side 7)

MED EN SOVJETSOLDAT I VERDENSKRIGEN

For FOLK OG LAND av armeneren Jerwand Dshanian.

HITLERS BILLEDE PÅ HUSVEGGENE I KERTSJ

Tyskerne var fremsynte mennesker. De sørget for å sikre sine brenselforsyninger allerede i september, før vinteren satte inn. Det var vel omkring tolv krigsfanger, blant dem også jeg, som ble kjørt i to lastebiler til byen Kertsj for å hente ved. Det var seks krigsfanger og to væpnede tyskere på hver bil og vi hadde med oss verktøy, såsom spade, hakke, spett, økser og lign. Rett som det var måtte bilen stanse foran et eller annet nedbombet hus midt i gaten, ødelagt under krigen ved flyangrep eller artilleriild og som nu lå der øde og forlatt. Det var et trist syn å se disse husene, som det var mange av der i byen.

Så fikk vi ordre av tyskerne om å sette igang med nedrivning, og å begynne med hustaket for å fjerne alt som var tjenlig til brensel. Vi gjorde selvsagt hva tyskerne ga oss ordre til. Folk i nabo-husene, mest kvinner og barn, så nyssgjerrig på oss da vi tok fatt på å rive hustaket. De så engstelige ut, redslen for krigen hadde ennå ikke forlatt dem, men da de først sto at deres hus ikke skulle rives kunne man tydelig se deres umiddelbare glede. Kvinnene satte i med kjær-lighetssanger rettet til oss krigsfanger som var iferd med å rive opp bjelker mens alt det forferdelige støvet føy opp fra hustaket og hvirvlet omkring i den klare luften.

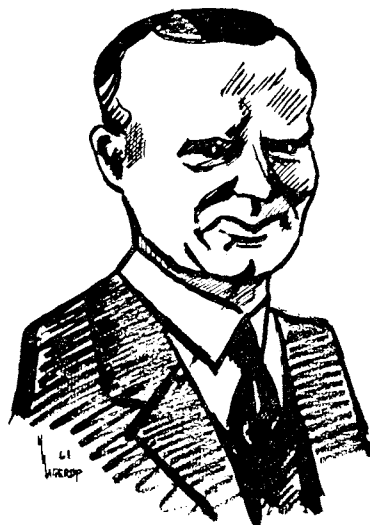
Undertiden var dette arbeide direkte livsfarlig. Rett som det var måtte vi opptre som de rene balansekunstnere på hustaket forat det ikke skulle falle ned. En dag vi holdt på med å rive opp

bjelker ramlet en del av taket ned på det sted hvor jeg og min arbeidskamerat Artasj holdt på. Artasj falt sammen med bjelken han slet med, men så fikk han i siste øyeblikk tak i føttene mine slik at også jeg gikk samme vei. Til alt hell fikk jeg tak i en bjelke som jeg kunne holde meg i og slik slapp vi med skrekken. Både han og jeg ble hengende i luften. Med begge hender holdt han seg fast i føttene mine mens jeg holdt fast i en svær bjelke som lot til å være den eneste faste bjelken som var igjen av taket.

Men innenfor husveggen svevet vi begge i luften i to etasjers høyde. De andre arbeidskamerater kunne ikke foreta seg noe. De rakte fortvilet armene i været og ropte av sine lungers fulle kraft om hjelp, for de sto selv for langt borte. De to tyske vaktene våre rørte seg ikke av flekken. De sto der ved inngangen stille og rolig under overvåkingen av arbeidet og for å passe på at ingen foretok noe fluktforsøk. De sto der som noen raringer og betraktet vår farlige stilling, hver på sin måte. Det var jo ikke sikkert hvor lenge vi kunne bli hengende slik om kreftene ikke strakk til.

«Dere klarer nok å komme opp igjen uten hjelp», sa den ene av dem. «Det er ingen sak for slike akrobater som dere», føyet han til. Men den annen var enda verre. Han lot til å tenke bare på arbeidets utførelse, alt annet var uten betydning for ham. «Nå får dere se å komme dere opp og fortsette arbeidet, vi har ikke tid til slikt», var det han hadde å si.

Med en plutselig kraftanstrengelse som nesten oversteg våre krefter, klarte vi å komme oss ut av vanskeligheten ved egen hjelp. Kameraten min som hang i mine ben, tok plutselig tak i mine klær og halte seg opp — mens jeg i fortvilelsen over kreftene, som syntes å minke, av det ytterste anstrengte meg for å holde meg fast i bjelken. Jeg følte hvordan kreftene mine ebbet ut og jeg var på vei til å slippe taket i bjelken, men hver gang jeg ville til å slippe, samlet jeg mine siste krefter. Heldigvis lykkedes det Artasj å få tak i bjelken og å hale seg opp. Dette hjalp selvfølgelig og jeg pustet lettet. Dermed kunne Artasj denne gang hjelpe meg ut av min fortvilede stilling, så jeg kunne kravle meg opp på bjelken (Forts. side 7)

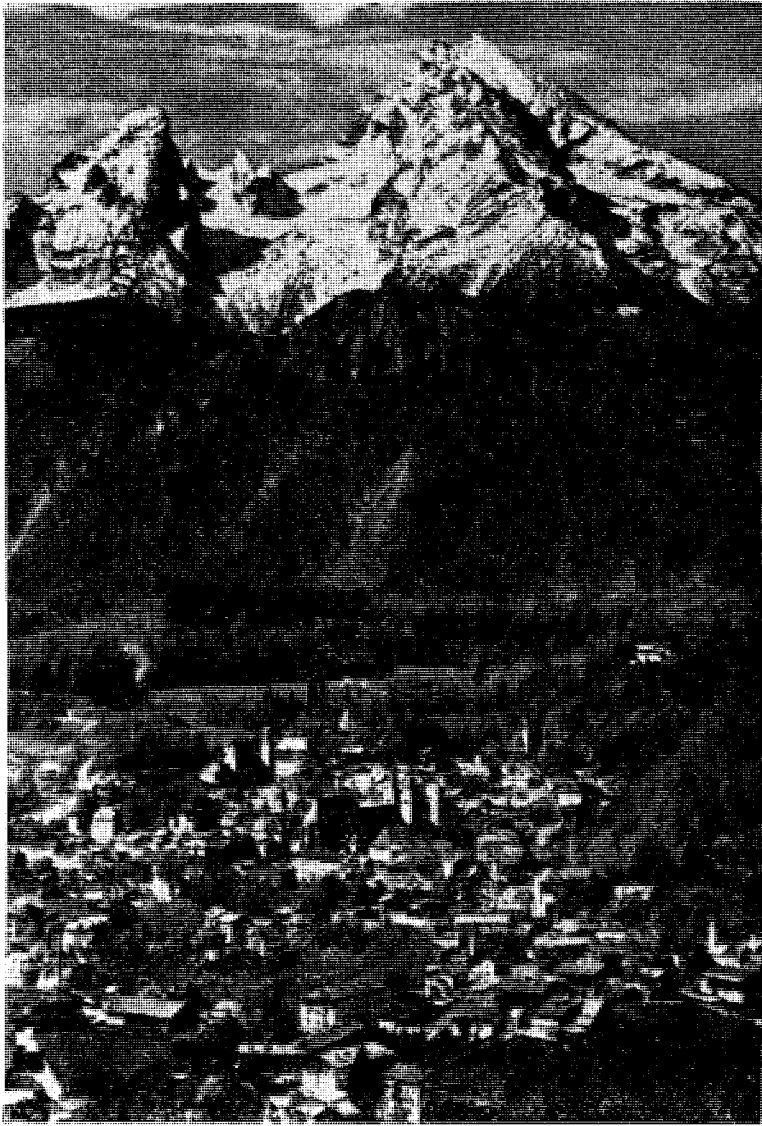
Ljungberg bekreftet at norsk deltagelse i engelske styrker utelukkende var av frivillig art

Hjemmestyrkene var partisaner uten rettigheter som soldater. Mil.org. ble da også først mobilisert ved den tyske kapitulasjon

ALF GLENG:

En høsttur gjennom jernteppet

Berchtesgaden med Watzmann (2714 meter) i bakgrunnen

Den økende velstand i Norge har medført at flere og flere nytter sine ferier til å reise i inn- og utland. De fleste mennesker får feriefri om sommeren, men flere og flere begynner å spre feriereisene til både høst, vinter og vår, ja tilogmed til julen, som jo tidligere var en hjemmets høytid.

Personlig foretrekker jeg å reise om høsten når det gjelder utlandet. Om sommeren finnes der ingen bedre feriemål enn vårt eget land, enten det er syd, vest eller Nord-Norge med midnattssolen. Og så kan jeg kose meg hjemme i julen med film, fotos og fargelysbilder fra årets ferieturer.

Min kone og jeg startet fra Oslo om morgenen 23. september og vi kjørte i vår bil den dagen gjennom Sverige til København. Videre fortsatte vi via Rødbyhavn og ferje til Tyskland og via Hamburg til Köln og langs Rhinen om Bonn til Koblenz, hvor vi igjen kjørte opp på autostradaene med besøk i Stuttgart, Augsburg, München, så en avstikker til Berchtesgaden i Tyrol før vi passerte grensen til Østerrike ved Salzburg, besøk i fabrikkbyen Linz, Melk med det veldige slottet, så til Wien, en 2 dagers tur til Ungarn, gjennom Tsjekkoslovakiet over Prag (Praha), inn i Øst-Tyskland, gjennom

Dresden til Vest- og Øst-Berlin, over Hannover til Hansastaden og opp gjennom Jylland helt til Skagen, hvorfra vi seilte med den nye bilferjen «San Marina» til Fredrikstad, og så var vi hjemme i Oslo igjen den 10. oktober etter en overmåte vellykket ferie med mye sol og varme, og uten det minste uhell av noe slags.

Spalteplassen er begrenset, så jeg får bare ta med de ting som kanskje kan ha spesiell interesse for Folk og Lands lesere.

I 1959 fortalte jeg fra et besøk i Vest-Berlin. I år ville vi se litt mer. Før starten var jeg i en vesttysk fotoforretning og kjøpte film. Jeg kom da til å nevne for ekspeditøren at vi skulle til Praha og Berlin. — «Skal De til Dresden?», spurte han. — «Ja, vegen går jo gjennom Dresden», svarte jeg. — «Jeg er født i Dresden, og bodde der til i 1948, da jeg flyktet til Vest-Tyskland», sa han så. — «Var De der under det fryktelige bombardementet i 1945?», spurte jeg. Han svarte: «Ja, det huset hvor jeg bodde, ble truffet av 3 bomber og jeg har ennå arr på kroppen av bombesplinter.» — «Vet De hvor mange mennesker som mistet livet i Dresden i fosforbombenes inferno?» — «Ingen vet noe

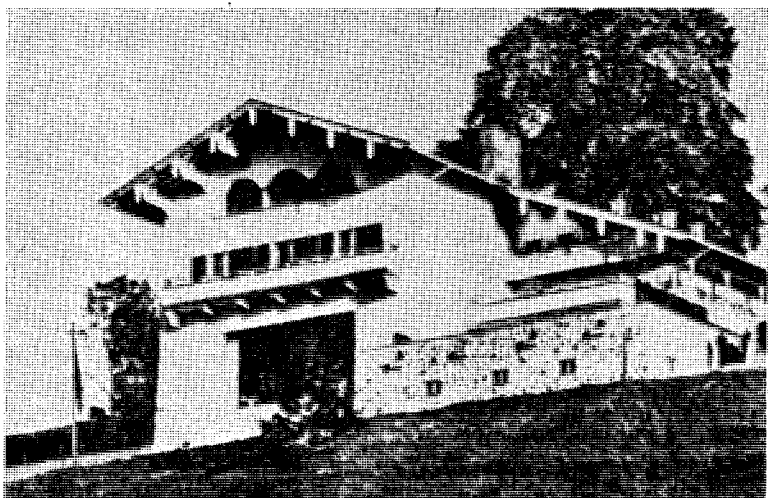
med sikkerhet, da Dresden var overfylt av flyktninger fra øst, særlig kvinner og barn, så man antar at det befant seg over en million mennesker i byen da. En regner med at mellom 300 og 400 tusen måtte forlate denne jammerdal da», svarte han.

Hver gang jeg biler gjennom Tyskland, må jeg beundre det gigantarbeide som er gjort ved bygging av autostradaene og vedlikeholdet av dem. De går jevnt over berg og dal med fremragende ingeniørarbeid på ofte gigantiske broer. Der er ikke snakk om noen «Sinsenkryss». Alle vegkryss er planfrie. Og det går just ikke med Ringvegtempo ved Gaustad. Nei, det gjelder å ha med de aller nyeste vegkart, for ellers kan det gå som for meg med et 5 år gammelt kart, at ikke autostradaen mellom München og Wien var antydnet engang, og nå viste det seg jamen at en ny, superfin autostrada var fullført nesten helt til Wien!

Berchtesgaden

Det var kjempefint sommervær da vi kjørte ut av (Forts. side 7)

Hitlers hus Berghof i Obersalzberg i Bayern før og etter 1945

Hans Egede Nissen:

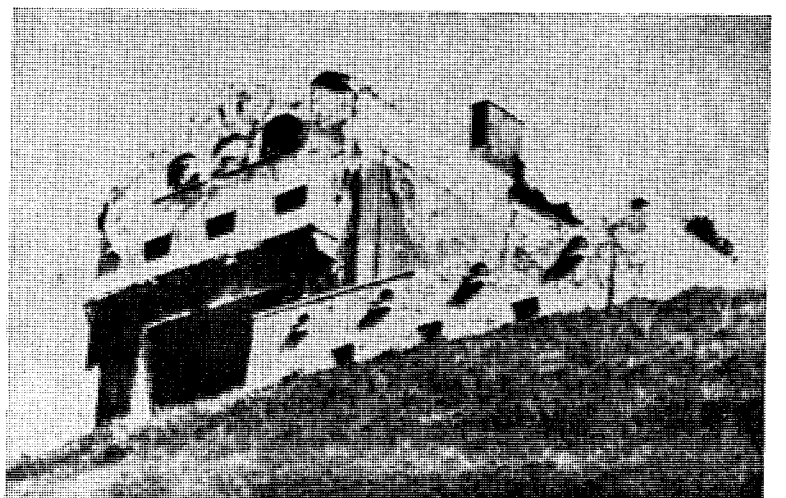
Flammehav

Det var et oppsiktsvekkende telegram som stod publisert i den demokratiske presse en av de siste dager i november ifjor. Et formidabelt budskap fra USA's mektige øverste politisjef Edgar Hoover, lederen for F.B.I., de føderale politistyrker. Telegrammet lød således: «Sjefen for det føderale amerikanske politi, F.B.I., Edgar Hoover, erklærte igår (23. nov. 1966) at det amerikanske folk er truet av et «forbrytelsens flammehav. Istedenfor å gå til aksjon mot det man er vitne til, lukker folket bare øynene.» Hoover klager videre over ungdommen og særlig over den spesielle protestholdning som idas skaper i visse kretser heroer av opplagte kriminelle ele-

menter og nihilistiske psykopater. Denne heltedyrkelsen av «protestanter» som viser åpen tross, bryter med respekten for lov og rett og bidrar til øket kriminalitet.

Så langt Hoover. La da John Steinbeck komme til orde. Han fikk Nobelprisen for sin beryktede bok «Alle tiders torsdag», som handler om en flokk landstrykere og vagabonder, om bordeller og «speakeas»-buler. Han skriver: «Mack og hans venner hadde levet så lenge i skyggen av løsgjengerloven at den var blitt som et skjold og en paraply for dem. Deres meriter med hensyn til tyveri, underslag, løsgjengeri og alle former for sammensvergelse, var ikke bare kjent» (Forts. side 8)

(Forts. fra side 1.)
flyktig gjennom den norske utgaven»:

«— meget av det som ble sterkest kritisert i den britiske utgaven er tatt ut. Professor Skodvin er av den mening at det er heldig at boken nå kommer på norsk slik at den kan bli gjenstand for saklig og veloverveid offentlig diskusjon — — —»

Verdens Gang er tydelig misfornøyet med dette og har begitt seg ut på vikingtokt til «juridisk sakkyndige», men får ikke rare trøsten der heller, for de

«uttaler at hvis de mest åpenbare injurier er tatt ut, så skulle det ikke lenger være grunnlag for en prosess mot forfatter og forlag.»

Dertil er å si at det naturligvis kommer an på hvor tykkhudet man er i de kretser som har ansvaret for historieforfalskningen og for det såkalte rettsoppgjøret. Det er naturligvis lettere å skyve avdøde foran seg enn selv å svare for onde gjerninger under en rettssak. Hvorledes det nå enn er med dette, så har iallfall tydeligvis professor Skodvins ord til VG om at det nu bør komme en «sakli- og veloverveid offentlig diskusjon» ikke vakt større anklag i de toneangivende «anti-Hewins-kretser». Iallfall har vi ikke merket spor av noen slik diskusjon i Oslo-pressen innen dette skrives — ikke engang en anmeldelse av boken! Kommer det noen innen dette trykkes, ber vi om unnskyldning for vår mistro, men må iallfall kunne slå fast at det i alle tilfeller krevet forbausende lang tid for anmelderne å fordøye den. Kanskje en faller tilbake på det gamle og velprøvede midlet, som en av «retts»oppgjørets fedre beklaget ikke var brukt på Hewinsboken fra begynnelsen av: å tie den ihjel?

*

Men tilbake til den norske utgaven slik vi ser den.

La oss da straks slå fast at boken naturligvis ikke er noe NS-produkt. Den avviker på en rekke punkter fra det syn vi har, iallfall her i FOLK OG LAND, og fremstillingen av visse hendelser faller heller ikke i ett og alt sammen med hendelsene slik vi kjenner dem. Det har heller ikke vært til å unngå at enkeltpersoner i noen utstrekning har fått anledning til å mele sin egen kake. Det kommer jo så meget an på øynene som ser og det ville være utrolig om alle så hendelsene på samme måte. Heller ikke den som har forestått den norske

utgaven har kunnet unngå i en viss grad å sette sitt preg på den.

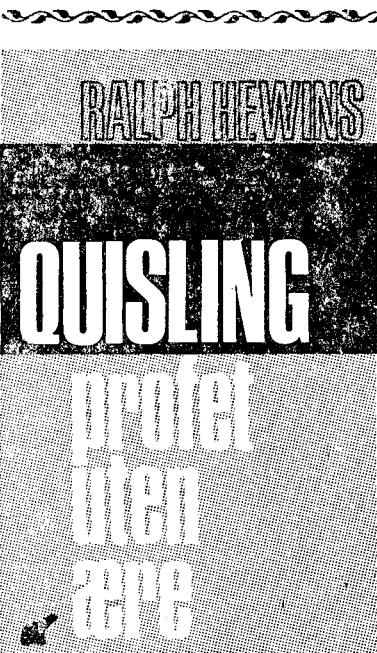
På den annen side er det da heller ikke de små uoverensstemmelser når det gjelder fremstillingen av hendelser og synsmåter som ligger et kvart århundre tilbake i tiden som er det vesentlige i boken — det er som kjent noe som heter «interessebetonet erindringsfor-skyvning» og som ingen av partene i striden omkring okkupasjonstiden kan si seg helt fri for. Heller ikke er det britten Ralph Hewins' politiske syn når det gjelder tysk nasjonalsosialisme som sådan, på rasespørsmål o.l. som i første rekke vil interessere en norsk leser. På disse felter følger jo forfatteren trofast det autoriserte syn. En tenker faktisk uvilkarlig den formastelige tanke at han kanskje også i andre henseender ville komme til nye resultater hvis han i likhet med hva han har gjort når det gjelder NASJONAL SAMLING og norske forhold tok andre synspunkter også opp til undersøkelse. Men, som sagt, det vesentligste ved boken er den redelighet forfatteren har vist når det gjelder Quisling og okkupasjonstiden og de resultater han på helt fritt grunnlag er kommet til som utlending og ikke direkte part i saken. Ja, han kunne faktisk ikke engang kalles en helt upartisk utlending da han startet arbeidet. Han hadde allerede under «retts»oppgjøret tatt standpunkt for dette og mot Quisling i likhet med de fleste andre uten å undersøke nærmere. Desto mere prisverdig er det at han har kunnet vise slik objektivitet og modig har lagt frem synspunkter som han visste ikke ville være populære.

Og sett på bakgrunn av det får vi da bare slå fast at selv om vi ikke i ett og alt kan underskrive alle resultater forfatteren er kommet til, og selv om vi nok kan ha innvendinger å gjøre både på den ene og den annen måte, så har vi all grunn til å være forfatteren dypt takknemlig fordi han med denne sin bok har demonstrert for det norske hjernevaskede folk hva det virkelig ligger i dette en så lettvinet tar på tungen: meningsfrihet og ytringsfrihet. Han har bragt en affektbetonet strid spekket med skjellsord og maktovergrep over på et sundere og mere demokratisk plan, så overbevisende at altså selv professor Skodvin nu vil ha «offentlig diskusjon» og ikke bare ensidig offentlig fordømmelse av Quisling og NS. Og

da vel med normal deltagelse av begge parter, herr Skodvin?

*

Vi skal her ikke komme nærmere inn på de enkelte sider av boken til Hewins. Vi har jo da den engelske utgaven forelå gitt en inngående omtale. Men, det er én ting vi gjerne vil sette fingeren på, forhåpentligvis også til glede og ansporing for kjøpere av den norske utgaven — og det går vi ut fra iallfall må være alle tidligere NS-medlemmer. Som våre lesere vil erindre nektet bergenstrykkeriet Eide med sin tvilling Bergens Tidende, hvor finansministeren er styremedlem og vel over avgjørende innflytelse, å la boken som det hadde påtatt seg å trykke gå i pressen etter at den var ferdig oppsatt og ombruddet. Firmaet gikk imidlertid tilslett med på å utlevere satsen, noe som muliggjorde at et Oslo-trykkeri kunne fullføre arbeidet innen jul. På dette punkt kommer det imidlertid inn en liten pikant detalj, som vi gjør våre lesere oppmerksom på fordi den så eklatant avslører både hykleriet med «de mest åpenbare injurier (som nu) er tatt ut» og hva det er

400 sider,
illustrert, heftet kr. 20,—

STORE BJØRN

Bestun, Oslo

Boken kan bestilles i FOLK OG LANDS BOKTJENESTE, (postgiro 164 50). I tillegg til prisen kommer forsendelsesporto med kr. 1,30. Skal boken sendes i oppkrav kommer oppkravsgebyret i tillegg.

Hewinsboken - -

«retts»oppgjørets forsvarere så nødig vil at folk skal få lese.

Det var nemlig ikke hele satsen bergenstrykkeriet utleverte. Det hadde foretatt en privat sensur og fjernet det en ikke likte folk skulle få lese. Og her dreiet det seg ingenlunde om «åpenbare injurier», men om forfatterens vurdering av hendelser og forhold. Utgiverne måtte sørge for å få satt opp igjen de fjernede avsnitt, men da en ikke hadde samme skrifttyper som bergenstrykkeriet, vil en interessert leser med sans for detektivvirksomhet kunne ha meget glede av å undersøke det som ble sensurert vek! Leserne vil legge merke til at foruten når det gjelder fotnotene, så er visse avsnitt inne i teksten satt med mindre typer enn resten. Det dreier seg da om avsnitt en har måttet sette opp igjen fordi Bergenstrykkeriet hadde fjernet dem.

Vi skal nevne noen få eksempler, men overlater ellers den nærmere granskning til de enkelte lesere.

Første gang bergenssensuren trer i virksomhet er såvidt vi kan se på side 251, hvor kollega AFTENPOSTEN får sitt pass påskrevet. Vi siterer annet avsnitt av det nyoppsatte:

«Aftenposten tok også Quislings avis Fritt Folk med som bilag — og dette ga den langt større utbredelse enn det hadde vært mulig ellers gjennom vanlig distribusjon. I dag påstår Aftenposten at det skjedde som følge av «rekvisisjon», men Quisling hadde ikke makt til slikt 10. april. Overlevende NS-folk hevder at Aftenposten gjorde det «for fortjenestens skyld», og at den også insisterte på daglig forskuddsbetaling for å utføre denne tjeneste.»

På side 279 omtales opprettelsen av administrasjonsrådet. Det var høyesterettsjustitiarius Paal Berg som uten å ha fått kongens tilatelse sammen med tyskerne laget dette styreorgan til erstatning for Quislings norske aprilregjering. Forfatteren konstaterer i den anledning bl. a. følgende som er sensurert bort i Bergen:

«Berg og Høyesterett hadde imidlertid fritt valg. Ville de også presse på uten hensyn til Kongen, eller ville de trekke seg ut av hele foretagendet nå da de ikke kunne få kontakt med ham? I motsetning til Quisling hittil, valgte de å ignorere Kongen. Sant nok hadde Kongen og hans råd faktisk trådt ut av virksomhet, og ved å holde frem med «Administrasjonsrådet» uten hans samtykke, innrømmet Høyesterett stilltiende, allerede

på dette tidlige stadium, at monarkiet var stilt i bero. For påstand om å ha gjort det samme ble Quisling skutt.»

På side 282 likte ikke bergenserne ut fra sin jøssinginnstilling at forfatteren slår fast at «Administrasjonsrådet var ikke av samme kaliber som Quisling-regjeringen» og den nærmere vurdering av rådets enkelte medlemmer.

Det samme gjelder omtalen av Londonregjeringen på side 290. Her er noe av det en ville sensurere bort:

«Regjeringen forhøyet snart sin egen lønn og trakk seg tilbake til et landsens hus (Vekk fra «Blitzen». Vår bemerkning) Fra 1941 og fremover utstedte den lover som skulle sette dem istand til å opptre mot «quislingene», deres politiske motstandere, med et skinn av legalitet i tilfelle av alliert seier. Alle disse lover er tilbakevirkende, i grov strid med paragraf 97 i Grunnloven.»

Naturligvis likte en heller ikke oppgaven over stortingsmennenes avstemning dengang de ville fjerne kong Haakon og hans regjering under riksrådsforhandlingene. Spesielt denne treffende bemerkning av forfatteren naturligvis:

«Disse tall gjør det effektivt av med bildet av nordmennene som sto skulder ved skulder bak sin elskede konge.»

Vi skal ikke her komme nærmere inn på det som er sensurert bort. Det dreier seg som en ser slett ikke om injurier mot enkeltpersoner, men ganske enkelt om forfatterens vurdering av hendelser og forhold. Selv denne fillen med «grove injurier» kan altså det offisielle Norge ikke lenger dekke sin nakenhet med. Det dreier seg ene og alene om en grov og udemokratisk undertrykkelse av meningsfriheten.

Vi overlater da leserne til en videre god jakt på de bortsensurerte avsnitt. Til hjelp for mindre sakkyndige lesere skal vi imidlertid henlede oppmerksomheten på følgende sider bortsett fra de foran nevnte: 261 - 262 - 281 - 291 - 302 - 345 - 366 - 371 - 376 - 377 - 379 - 380 - 381 - 382.

*

Boken er som før nevnt oversatt av et team, så det har naturligvis ikke vært helt til å unngå at det i en viss utstrekning forekommer stilbrudd, men alt i alt synes vi det er et imponerende arbeid som er utført under slike omstendigheter, og æren for det må vel da i første rekke tilskrives Hans S. Jacobsen, som også på andre måter har utført et stort og beundringsverdig arbeid med å få ut den norske utgaven

En høsttur - -

(Forts. fra side 5.)

autostradaen for å besøke Berchtesgaden, som ligger dypt nede i dalen med høye fjell på alle kanter i et fantastisk vakkert stykke Bayern. Etter at min kone hadde kjøpt seg en ekte Tyrolerhatt med diverse tilbehør, bestemte vi oss for å besøke ruinene av «Ørneredet». Vi visste at det hadde ligget høyt oppe i fjellet mot syd. Men det viste seg vanskelig å få opplysninger om vegen av stedets folk. Vi var ikke riktig klar over om det skyldtes skamfullhet over deres dype fornedrelse, idet Adolf Hitlers tidligere så vakre rekreasjonssted i de Bayerske Alper, «Ørneredet», ble fullstendig rasert og ødelagt av seierherrene.

Men «Ørneredets» gjestestue på fjellets topp var bevart og dit opp gikk det buss fra et hotell nær «Ørneredet». Derfra er det en vidunderlig utsikt, slik at det var kø av turister for å komme med bussen.

Efter besøk i Salzburg, Mozarts fødeby, hvor også filmen «Souds of Music» ble innspillet, og Wien, tok vi en kort tur med buss over grensen til Ungarn og besøkte byen Sopran, 6 km innenfor grensen. Passasjerene ble nøye kontrollert av 2 soldater med maskingevær ved grenseovergangen. Vi besøkte også en saltgrube og på veien dit ble vi forevist et sted hvor de tapende i borgerkrigen ble skutt. Også der hersket «Seierherrens justis!»

Det var ellers ingen form for kommunistpropaganda i Sopran. Alle ungarer som passer sin dont lever tilsynelatende godt. Men de får fremdeles ikke lese aviser fra jernteppets annen side. Det skulle imidlertid ha blitt lettere for ungarerne å få besøke sine slektninger i Østerrike.

Til Prag —

Så dro vi videre nordover fra Wien mot Tsjekoslovakia. Kontrollen på grensen her var ikke så streng.

Praha er en meget vakker by, liggende på begge sider av elven Moldau. Den kalles gjerne for den gyldne by med de 100 tårn. Om kvelden var vi ute og så på folkelivet. Det

trass i alle vanskelighetene. Den knappe tid etter at bergenstrykkeriet plutselig fra seg trykningen, nyoppsettingen av så mange avsnitt, og presset på alle medarbeiderne som følge av situasjonen, har ført til at boken ikke er helt fri for trykkfeil. Men også på dette område er den langt bedre enn man hadde lov til å vente seg.

Siegfried

var kolossalt mange spaserende på hovedgaten, som var like bred som Karl Johan, Studenterlunden og Stortingsgaten i Oslo tilsammen. I fortausrestaurantene var mat og leskedrikker meget billig.

Neste morgen var vi tidlig oppe for å se byens severdigheter. Prag ble grunnlagt år 890, da den eldste kirke i Bøhmen ble bygget på borgen Hradshin, hvis veldige bygninger ligger på en høyde på elvens vestside. Den med skulpturer rikt utsmykkede Karlsbrücke fører over Moldau mot borgen. Byen, som har 1 000 000 innbyggere har bevart en mengde bygninger fra middelalderen og det er ikke bare kirker som er utstyrt med tårn.

Forretningene var godt utstyrt med varer. Vi kjøpte bl. a. 6 vakkert dekorerte vinglass i Bøhmisk krystall for kr. 21. Den prisen skulle det vel ikke være noe å si på!

Men vi skulle videre. Da vi fra høydene kastet et blikk bakover til den vakre by, måtte jeg tenke på boken «Dødsdansen i Prag», ifølge den boken kostet frigjøringen mange menneskeliv.

Inn i Øst-Tyskland

Billedet forandret seg svært da vi skulle inn i Øst-Tyskland. På grensen hang det en mengde propaganda-plakater. Men fotografering var forbudt. Etter en drøy time var alle formaliteter overstått og vi kunne begynne nedstigningen fra Karpaterne til Dresden. Her hang også en mengde transparenter, flagg og plakater på husvegger og andre steder. Gjenoppbyggingen pågår, men mye står igjen før en kan si at alle spor etter en av de største krigsforbrytelser under siste verdenskrig er utslettet.

Turen fortsatte til Vest-Berlin. Vi måtte kjøre ca. 2 mil rundt byen før vi kom til kontrollpunktet.

Neste morgen lot vi bilen stå og vi tok undergrunnsbanen fra en stasjon like ved. Etter å ha byttet tog, befant vi oss snart i Øst-Berlin. Vi hadde visum for 7 dager, så det gikk greit for oss utlendinger å trave opp og ut på gaten. Vanskeligere er det for vesttyskerne å få ordnet alle formalia.

Under den Linden, som fører opp til Brandenburger Tor er flankert av nye praktbygninger med moderne butikker. Stadig står det folk på begge sider av Brandenburger Tor og speider mot hverandre. Bak praktgaten ser vi ellers overalt hæslige ruiner fra siste krig. Flagg og transparenter henger ned-

over husveggene overalt for å feire republikken DDR. Vi lette lenge før vi kunne få kjøpt et prospektkort til postlegging, men endelig fant vi en kiosk da vi holdt på å gi opp letingen. Det ble fortalt oss at det fantes bare en gullsmedforretning i hele Øst-Berlin, men den var moderne innrettet.

Etter etpar timers opphold i DDR's hovedstad var vi fornøyd og tok undergrunnsbanen tilbake til Vest-Berlin.

Vi hadde inntrykk av at vest-berlinerne var meget nervøse. Men det var sikkert ikke uten grunn. Før vi skulle kjøre vestover mot Hannover, kjørte vi en rundtur i vestsonen av byen og for å få et siste utsyn fra Brandenburger Tor til Øst-Berlin. Vi måtte kjøre langsomt en runde sammen med flere turistbusser, som ikke fikk lov til å stanse. Tause mennesker stod og vinket til hverandre over den usynlige barriere, et vitnemål om menneskenes dårskap.

På vegen til kontrollstille vest er det flere km gjennom ingenmannsland. Det står en stor tank oppstilt ved vegen der en kjører inn i russisk kontrollert område. Akkurat da var det ingen andre biler å se. Jeg stoppet og ba min kone gå ut av bilen slik at jeg kunne ta et bilde av henne mot tanken. Men det bildet ble aldri tatt, for vi hørte et vrel fra et vaktårn, så vi hoppet som et lyn inn i bilen og kjørte avsted. Vi så da piggråden utenfor vegen. Hva har du nå laget istand, sa min bekymrede kone. Vi ventet oss litt av hvert ved kontrollstasjonen. Min kones hjerte banket heftig da hun ble spurt om vi hadde fotografiapparat, som hun selvfølgelig måtte svare ja på. Men intet skjedde. Bilen ble grundig kontrollert. Et spjut ble stukket inn under setene. Der kunne kanskje ligge en flyktning? Det var kvinner som kontrollerte bilen. Det var det også ved Dresden. Hun bladde så nøyaktig gjennom et dansk ukeblad at min kone sa til henne at hvis hun ønsket å lære dansk, skulle hun bare beholde bladet.

Etter en times opphold kunne vi begi oss ut på den 15 mil lange kjøreturen gjennom østsonen. En hollandsk frue sa til oss: «Jeg reiser aldri mer bak jernteppet.» Før mørkets frembrudd så vi vaktårnene hist og pist et stykke fra vegen. Alt virker så øde og få mennesker var å se. Omsider passertes kontrollstedet for zone vest og vi var atter inne i den enorme trafikken på de vesttyske autostradaer på veg til det kalde nord.

Sovjetsoldat -

(Forts. fra side 4.)

med de siste krefter jeg hadde tilbake etter krafttaket.

Nu kikket de to tyske voktere svært så fornøyd på oss og ropte til oss: — «Sånn ja, nu var dere flinke karer», og de lo seg mest ihjel som om de frydet seg over den ulykke, som kunne ha rammet oss om vi begge var falt ned i materialhaugen under oss. Og siden fortalte de om episoden til hele arbeidskompaniet og kalte oss enestående sirkusartister.

Uten pust måtte vi fortsette vårt arbeide med å få løst bjelken som nu ble så meget farligere fordi det bare var en bjelke tilbake — den vi holdt på med.

Naturligvis var det hyggelig for oss å komme til byen Kertsj og selv de ellers så påpasselige tyske voktere kunne undertiden vise seg forholdsvis humane, for eksempel når vi slo an en liten prat med de sivile i byen. De hindret oss heller ikke i å ta imot av sivile i byen frukt, som ferskener og eksotiske vannmeloner uten vederlag. Når vi så hadde fyllt våre lastebiler med stor og liten ved, dro vi tilbake igjen til vårt arbeidskompani.

På veien gjennom byens gater kunne vi se Hitlers bilde hengt opp på husveggene flere steder. Det var første gang vi fikk se Hitlers bilde. Og mange i arbeidskompaniet spurte oss senere ut om hvordan Hitler så ut på bildet. Vi ble ikke så forbauset over det, da ingen av oss som nevnt hadde sett Hitlers bilde hverken før eller under krigen. Ja det er vel ingen overdrivelse å si at det brede folk i Sovjet-Russland ikke hadde gjort seg noen forestillinger om Hitlers utseende. Den forhatte, diktatoren Stalin var faktisk det eneste statsoverhodet hvis bilde ble trykt i Sovjetunionens aviser så å si hver eneste dag. Og plassert overalt ellers også.

Turen til Kertsj foretok vi på samme måte hver dag en hel uke, og vi vendte tilbake med fullastede biler med ved både til tyskerne og til oss krigsfanger. Og hver gang oppdaget vi Hitlers bilde i Kertsj et eller annet sted. Den siste dagen vi hentet ved fra Kertsj, tok de tyske sjåførene med seg fra Kertsj et bilde av Hitler, som kunne vises frem til de andre krigsfangene.

Krigføringsproblemet -

(Forts. fra side 4)

ningsagenter). I marinetjeneste omkom eller falt 650 mann og av flypersonell 288. Den frivillige deltagelse i vest må således sies å ha vært av beskjedent omfang.

Med hensyn til tapene under den likeledes frivillige innsats i øst henvises til anførsel tidligere. En sammenlignende kursorisk betraktning av deltagelsen i øst og vest, sett under en storpolitisk synsvinkel, følger i eget kapittel — som epilog.

Handelsflåten var allerede fra september 1939 disponert til engelsk tjeneste og ble bundet hertil ved spesifisert avtale av 11. november 1939. De inngikk hverken i norsk eller engelsk krigsmakt. At fartøyene etterhvert ble utstyrt med skyts til forsvar mot u-båter, og med kursutdannete kanonskyttere til betjening av skytset, innebærer ikke noen forandring i handelsflåtens karakter folkerettslig sett. Også nøytrale har rett til selvforsvar.

Tannlege

MARTIN KJELDÅS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Månadsbladet

FRIHUG

Frisinna helse-, tidtrøyt- og diskusjons-blad. Siste store opplysnings-emne: *Quisling og rettsoppgjøret*. Fylgjetong: *Den spanande livssoga til Jack London*, ill. og utarbeidd etter beste kjelder. Arspris kr. 20,—. Postgiro for bladp. 80 821. Utgjevar: Erling Seim, Kinn.

Vask, maling, tapetsering, mønstermaling RIMELIG

1. KLASSES FAGMANN

— Telefon 26 55 30 —

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — *Kristne Venner* møtes den første fredag hver måned i Collettsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapeleg samvær. Møtetid kl. 19.30.

Ditt blad er avhengig også av din støtte!

Flammehav

(Forts. fra side 5.)

men var også til en viss grad en kilde til stolthet for innvånerne i Camery Rows. Men de var uskyldige lam og rene dydsmonstre sammenlignet med Joseph og Maria. Alt han gjorde viste seg helt selvfølgelig å være lovstridig. Dette hadde holdt stikk fra hans tidligste barndom. I Los Angeles, hvor han var født, var han leder for en bande pachucos da han var bare gutten. Første gang han ble knepet, var det fordi han satte falske penger i omløp. Så å si fra han lå i vuggen forkastet han teorien om privat eiendom, rett til rørlig gods. Da bandekrigene i mexikanerkvarteret begynte i Los Angeles, fikk Joseph og Maria en stor tid. Han anskaffet seg en ambulerende butikk, vel assortert med dolker, flobberter og slåsshansker, og for de fattigste kunder strømper fylt med sand, billige og effektive våpen. Tolv år kvalifiserte han seg for en forbedringsanstalt og to år senere var han fullbefaren i alle opptenkelige forbryterknepp og kriminelle finesser. Den pene gutten, fjorten år gammel, kunne greie sifferlåsen på et pengekapsk med bare fingrene eller i nødsfall med stetoskop. Han kunne klatre oppover husvegger som om han hadde sugeskåler på føttene.

Boken til Steinbeck beretter videre om Joseph og Marias forbryterliv til han ble med i narkotikatraffikken. Og litt senere drev han det vidt i innsmugling av illegale immigranter til det teoretisk sett lukkede land USA.

Såvidt Steinbeck, belønnet med Nobels litteraturpris for dette nærbilde av undergangsmentaliteten i «Gods own Country», hvor frihet er identisk med lovløshet og amoral.

Desembernumret av «Det Beste» adviserer en kritisk analyse av Steinbeck i januar 1967 av det amerikanske samfunn med dets raseurologheter, voldsforbrytelser og moralske forfall midt i en u hørt velstandsperiode.

Steinbeck kan støtte seg i sin analyse på de høyeste autoriteter i USA, først og fremst avdøde president John Kennedy. Hans tale i Washington 27. april 1961 for den amerikanske presse, referert i VERDENS GANG 28. april 1961, er berømt. Han sa bl. a.: «Vi står i verden overfor en veldig og hensynsløs sammensvergelse som i første rekke nytter seg av skjulte midler for å utvide sin innflyttelsessfære.» Kennedy nevner forbrytelser som ødeleggelser, trusler og terror, gerilja ved natt. Og han

ber pressen være oppmerksom på farene USA står overfor.

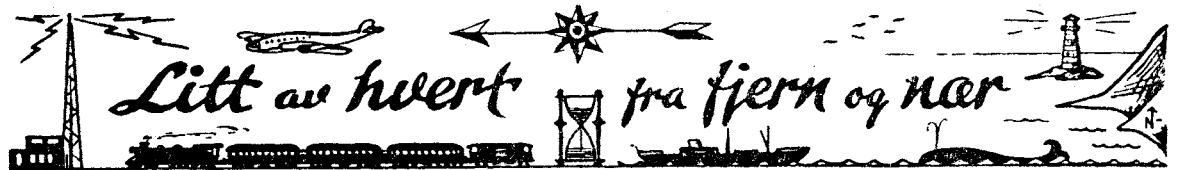
Hans bror, nuværende senator Robert Kennedy, var i 1961 og til presidentens død i Dallas justisminister. Hans program var bl. a. (sitat fra VERDENS GANG 5. aug. 1961: «Kamp mot den organiserte kriminalitet ved hjelp av føderale lover. Organisert kriminalitet drives idag som ren forretning, lederne er ansette forretningsmenn med store, elegante kontorer, mange av dem med i vel ansette firmaer som styremedlemmer eller direktører, en rekke av dem har viktige politiske verv. De er med i en ganske omfattende forretningsvirksomhet, kanskje den største i USA. Deres nettofortjeneste er utregnet til 9 milliarder dollars årlig. Lederne beholder omtrent halvparten av dette beløp, resten — 4,5 milliarder dollars — betales til politifolk, politikere, dommere, som er helt og holdent i ledernes klør. Når man hører at den samlede gasje for alle politifolk er på en milliard dollars, forstår man at det ikke er småtterier som betales ut i bestikkelser. Bordeller, narkotika, spillebuler er ledd i trafikken. Det er betegnende at da Kennedy fremmet visse føderale lovforslag i Kongressen, strømmet det tilbud om bestikkelser til kongressmenn for å få stoppet lovforslagene.»

Klassisk er følgende fra DAGBLADET juni 1964: Gangstere bestakk New York-politiet. Korrupsjonsskandalen får veldige dimensjoner. Der er nedsatt 3 — tre — juryer, som skal prøve å komme tilbunns i forbrytelsene. Slikt er daglig stoff i amerikansk presse.

DAGBLADET har 29. nov. 1963 følgende: «Kennedys nærmeste medarbeidere ble kalt «den irske mafia». Johnson har nok av venner som kan overta jobben deres, men foreløpig vet man ikke om det vil dannes en «sørstats-mafia».

VERDENS GANG 23. april 1966 forteller likefrem at så er tilfelle: Det står en «usynlig reiserin» bak London Johnson. Den kalles også Texasgjengen og avisene sier: Johnson omgitt av nikkedukker.

Når man vet at Steinbecks nobelprisede bok gir uttrykk for et generelt prinsipp, for den alminnelige livsstandard i De forente Stater, da forstår man bedre følgende overskrift med svære typer i VERDENS GANG 25. nov. 1963: Dagens bønn fra amerikanerne: Redd oss fra oss selv!

EKSPRESSEN-SKANDALEN, som vi har omtalt utførlig her i Folk og Land ved flere anledninger, er nu foreløpig avsluttet med at mannen som skulle omstyrte hele Svea-Rike, Bjørn Lundahl ble frifunnet praktisk talt på alle punkter. Det eneste han ble dømt for var for ved siden av de av politiets lisensierte våpen å ha hatt i sin besiddelse to gamle pistoler uten polititillatelse. Straffen for «høyforræderen» hvis navn gikk verden over, ble 300 kroner i bot! EXPRESSEN fikk gjennomgå hårdt i retten for sin befatning med affæren og måtte dessuten punge ut under bordet med etter sigende 60 000 kroner til Lundahl for at han ikke skulle gå til rettslig aksjon mot bladets medarbeider Michanek, som skandaløst nok fortsatt er formann i det svenske journalistforbundet. Det hører med til presse-skandalen at de aviser her hjemme som ivrigst fulgte opp i EXPRESSENS spor, deriblant VERDENS GANG og ARBEIDERBLADET nu har tapt både munn og mæle. Det er slutt med de store oppslagene og sjikaneringen av nordmenn i sakens anledning. Vi har faktisk ikke kunnet oppdage noen meddelelse om utfallet av Lundahlsaken — engang! MORGENBLADET har derimot bragt en interessant og avslørende kronikk om skandalen, skrevet av Stolpe.

*

EIDSVOLLSSØYLEN

er nu ute på en ny rundgang. Stortingets presidentskap har bedt Bondeviks departement om å vurdere saken på nytt «på fritt grunn-

En spaltelang artikkel om det Inferno USA er idag, munner ut i følgende konklusjon: Intet sted i verden selges så mange voldsforherliggende bøker eller vises så mange sadistiske filmer. **Intet sted er vold i en så høy grad hverdagskost.** Daglig bæres nøring til det flammehav som politisjefen Hoover sier truer USA. Pseudodemokratiet knuser frihetens epigoner.

Var det ikke en viss Mr. Eisenhower som talte henført om et korstog mot Tyskland i 1941—45? Det hadde vel vært mere logisk med et korstog mot USA, hvor forbrytelsenes flammehav luer opp fra New York til San Francisco!

Hans Egede Nissen

lag» og derefter forelegge saken for Stortinget. Så vil det vel atter gå både vinter og vår. Bakgrunnen for dette er at det berømmelige «Kulturrådet» i en uttalelse erklærer at «fullførelse av monumentet ikke kan sies å ligge innenfor Kulturfondets virkeområde.» Men ikke nok med at professor Wilhelm Rasmussens seirende utkast fra den store konkurransen i 1925 altså ikke har noe med kultur å gjøre, så har kulturens forvaltere i dette land også andre innvendinger. AFTENPOSTEN refererer Dem slik: Kulturrådet påpeker videre at søylen skulle fremstille Norges historie fra vikingetiden frem til Eidsvollssverket, med Riksløven på toppen. Senere omarbeidet billedhuggeren utkastet: «Vikingene» ble dominerende og Hellig Olav til hest erstattet med Riksløven på toppen av søylen. Det er viktig å være klar over dette, idet søylen ikke lenger kan sies å være et Eidsvollsmonument med de krav dette stiller til plassering.» Hertil bemerker monumentkomitéens formann, arkitekt Blakstad at billedhuggeren alt i 1930-årene ønsket å forandre toppfiguren og at søylen i stortingsdokumenter for 1935 er gjengitt med ryttermotivet som toppfigur. Han hevder også at det ikke er tilfellet at «vikingene» er blitt mere dominerende. Vi skulle kort sagt anta at det er andre ting enn Hellig Olav og vikingene som bekymrer det venstreside radikale kulturrådet, først og fremst kanskje dette at Rasmussen var medlem av NS.

*

«FN BEHERSKET AV ZIONISTER»

Den syriske president Atassi erklærte for flere hundre tusen tilhørere i Damaskus at FN var «en sammensvergelse behersket av zionister», som man ikke kunne vente noen rettferdighet av.

*

HERTUGEN AV WINDSOR OG MUSSOLINI

Den britiske regjering har offentliggjort offisielle dokumenter og rapporter som viser at kong Edward VIII, den nuværende hertug av Windsor, i 1936 forsøkte å få istand en allianse mellom Storbritannia, Frankrike, Tyskland og Italia for å sikre freden i Europa. Så det er ikke rart at han måtte fjernes. Det heter ellers at Mussolini beklageligvis ikke stolte på

kongen, som han mente var «for demokratisk».

*

JØDISK BOIKOTT AV OBERAMMERGAU

Den amerikansk-jødiske kongress i New York oppfordrer til en «verdensomfattende boikott» mot die Passionsspiele in Oberramergau i 1970. Kongresspresidenten selv, Joachim Prinz skal reise til Europa for å skaffe tilslutning til denne boikott, som skyldes at en i Oberramergau ikke vil endre pasjonshistorien overensstemmende med de jødiske ønsker. Bølgene når vel da snart Norge og en kan vente at Ragnar Kvam og hans sengehyster trer frem på arenaen til jødedommens fremme.

*

BENJAMIN VOGT

har litt vanskelig for å få læren om demokratiet og dets velsignelser til å passe med andre sider av propaganda-materialet. I en artikkel i FARMAND som går ut på den gamle forvrølede leksen om at nasjonalsosialismen og kommunismen egentlig var ett og det samme, skriver han om Hitler at «det var proletarene han appellerte til akkurat som Liebknecht og Rosa Luxemburg — Massen.» Men når demokratiet nu engang legger den parlamentariske makt i massens hender, så var han vel nødt til å appellere til velgerne (massen) hvis han ville følge Benjamin Vogts vanlige demokratiske spilleregler?

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 - Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15.
Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår i Skandinavia
Utlendet kr. 25,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,—.

Bruk postgironr. 16 450.

Utgiver A/S Folk og Land

Viking Boktrykkeri